

Na osnovu člana 55 st. 1 i 2 i člana 59 st. 1 i 3 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

NAREDBU
ZA SPREČAVANJE POJAVE, OTKRIVANJE, SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE
ZARAZNE BOLESTI AFRIČKA KUGA SVINJA

I. Mjere na gazdinstvima sa domaćim svinjama

Član 1

Radi sprečavanja pojave i ranog otkrivanja unosa virusa afričke kuge svinja (u daljem tekstu: AKS) kod domaćih svinja, sprovode se sljedeće mjere:

- 1) zabranjeno je držanje domaćih svinja na pašnjaku i ispuštanje svinja na otvoreni prostor, osim ako se svinje drže u prostoru ograđenom dvostrukom ogradom na način da je unutrašnja ograda izgrađena od odgovarajućeg materijala kojeg nije moguće podizati niti savijati od tla, najmanje visine 120 cm, a ukoliko se koristi mreža, otvori mreže moraju biti veličine koja onemogućuje izlazak najmanje kategorije svinja van ograde, a spoljašnja ograda mora biti postavljena na udaljenosti ne manjoj od 30 cm, a ne većoj od 50 cm od unutrašnje ograde, najmanje visine 80 cm; s tim da dvostruka ograda mora biti postavljena prije ispuštanja svinja na otvoreni prostor;
- 2) zabrana korišćenja pomija u ishrani životinja;
- 3) držalac svinja je dužan da:
 - vrši provjeru zdravstvenog i brojnog stanja svinja na gazdinstvu, najmanje jednom u toku 24 sata i da redovno ažurira registar gazdinstva svinja i podatke o promjenama na gazdinstvu dostavlja nadležnoj veterinarskoj ambulanti, na način i u rokovima propisanim posebnim propisom kojim je uređena identifikacija i registracija svinja;
 - obezbijedi da sve svinje na gazdinstvu budu identifikovane ušnom markicom u skladu sa posebnim propisom o identifikaciji svinja;
 - bez odlaganja, prijavi veterinaru svaku svinju koja pokazuje znake bolesti, svaki pobačaj, svaku uginulu domaću svinju, radi uzorkovanja i dijagnostičkog ispitivanja uzoraka u skladu sa Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

Član 2

Držaoci svinja dužni su da obezbijede i redovno sprovode biosigurnosne i druge mjere na gazdinstvima, i to:

- 1) da domaće svinje potiču isključivo sa registrovanih gazdinstava koja su slobodna od zaraznih bolesti svinja, da su identifikovane ušnom markicom kao i da ih prati propisana dokumentacija (uvjerenje o zdravstvenom stanju, prijava kretanja);
- 2) da se domaće svinje drže na način kojim je u potpunosti onemogućen svaki direktan ili indirektan kontakt domaćih svinja iz jednog objekta sa drugim svinjama smještenim u druge objekte na gazdinstvu, sa njihovom hranom ili prostirkom kao i sa divljim životinjama i drugim životinjama koje ne potiču sa sopstvenog gazdinstva;
- 3) da se novonabavljene svinje drže 14 dana odvojene od drugih svinja na gazdinstvu (karantin);
- 4) objekat u kojem se drže domaće svinje mora biti ograđen, ulaz u objekat/objekte mora biti pod kontrolom, a na ulazu i izlazu iz objekata u kojima se drže svinje i na ulazu i izlazu sa gazdinstva postavljena dezinfekciona barijera;

- 5) redovno čišćenje, pranje i dezinfekcija objekata gdje se drže svinje kao i dezinfekcija vozila koja dolaze na gazdinstvo, odgovarajućim dezinficijensom;
- 6) deratizacija i dezinsekcija;
- 7) koristiti posebnu odjeću i obuću prilikom boravka u objektu u kojem se drže svinje koja se redovno pere i dezinfikuje, ili, u slučaju korišćenja jednokratne zaštitne odjeće i obuće, neškodljivo uklanjanje odmah po izlasku iz objekta;
- 8) obavezno pranje i dezinfekcija ruku;
- 9) kontrola ulaska na gazdinstvo i zabrana ulaska nezaposlenim licima, a lica koje dolaze u kontakt sa domaćim svinjama primenjuju higijenske mjere (pranje i dezinfekcija ruku i otkrivenih površina tela, obuće i odeće);
- 10) nakon izvršenog uzorkovanja od strane veterinarara , neškodljivo odlaganje i uklanjanje leševa uginulih svinja pod nadzorom i prema uputstvima veterinarara/veterinarskog osoblja, kao i neškodljivo odlaganje i uklanjanje nus proizvoda zaklanih životinja na gazdinstvu za sopstvene potrebe i uklanjanje prostirke i stajnjaka i otpadnih voda nastalih tokom držanja svinja na bezbjedan način;
- 11) vozila kojim se prevoze svinje moraju biti očišćena, oprana i dezinfikovana odmah nakon istovara, odobrenim dezinfekcionim sredstvom u skladu sa uputstvom proizvođača i preporukama veterinarara.

Član 3

Osim mjera iz člana 2 ove naredbe, na gazdinstvima sa pet i više krmača ili 50 ili više prasadi za tov mora da postoji i primjenjuje se plan biosigurnosnih mjera na gazdinstvu, izrađen od strane držaoca odnosno vlasnika gazdinstva, u skladu sa uputstvom i smjernicama organa uprave nadležnog za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Uprava).

Član 4

Prilikom svakog ulaska u objekat sa svinjama veterinarsko osoblje mora da sprovedi preventivne biosigurnosne mjere za sprečavanje unošenja i širenja bolesti i to: korišćenje zaštitne obuće i odjeće, čišćenje, pranje i dezinfekcija obuće pri izlazu, odnosno poštovanje svih biosigurnosnih mjera.

II. Mjere u lovištima

a) biosigurnosne i druge preventivne mjere u lovištu

Član 5

Radi sprečavanja pojave i ranog otkrivanja unosa virusa AKS u lovišta Crne Gore, korisnici lovišta dužni su da sprovode sljedeće preventivne i druge biosigurnosne mjere u lovištima:

- 1) obezbjeđivanje sistema kontinuiranog nadzora od strane stručne i lovočuvarske službe lovišta i redovnog praćenja zdravstvenog stanja divljih svinja u lovištu;
- 2) sprovođenje kontrolisanog ulaska lovaca u lovište, kao i kontrola ulaska neovlašćenih osoba i vozila u područje lovišta;
- 3) obavezno sprovođenje dezinfekcije obuće, opreme i vozila prije i nakon lova, odobrenim dezinfekcionim sredstvom, u skladu sa uputstvom proizvođača i preporukama veterinarara;
- 4) aktivno traženje i prijavljivanje nađenih leševa divljih svinja ili njihovih djelova, bez odlaganja, ovlašćenoj veterinarskoj ambulanti, nadležnom veterinarskom ili lovnom inspektoru ili Upravi, radi uzorkovanja i laboratorijskog ispitivanja u skladu sa propisima iz oblasti veterinarstva;

- 5) sprovođenje sanitarnog odstrijela svih jedinki divljih svinja na bolest sumnjivog ponašanja uz prijavljivanje bez odlaganja, ovlašćenoj veterinarskoj ambulanti, nadležnom veterinarskom ili lovnom inspektoru ili Upravi, i slanje nadležnoj veterinarskoj ustanovi, radi uzorkovanja i laboratorijskog ispitivanja u skladu sa propisima iz oblasti veterinarstva;
- 6) zabranjeno je premještanje živih divljih svinja unutar lovišta ili između lovišta;
- 7) zabranjeno je otvaranje abdomena i ostavljanje unutrašnjih organa (evisceracija) na mjestu odstrijela;
- 8) zabrana transporta odstrijeljene divlje svinje, osim na način na koji će se spriječiti isticanje tečnosti, posebno krvi (u plastičnim kontejnerima ili plastičnim vrećama za leševe) do mjesta ili objekta za evisceraciju, namjenskim vozilima ili u prikolicama i drugim uređajima za prevoz životinja;
- 9) obezbijediti da svako lovište bude opremljeno sa određenim brojem objekata za evisceraciju (otvorenog ili u zatvorenom tipa objekta) u roku od četiri mjeseca od dana stupanja ove naredbe;
- 10) zabranjeno je odlaganje nejestivih dijelova od divljih svinja (želudac, tanko i debelo crijevo i drugo) i drugog otpada životinjskog porijekla na području lovišta, osim na za to posebno određenim lokacijama (jamama) ili plastičnim kontejnerima, koje se moraju nalaziti u blizini područja za evisceraciju;
- 11) u slučaju uočavanja patoloških promjena koje ukazuju na sumnju na zaraznu bolest AKS u toku evisceracije, iste se bez odlaganja prijavljuju nadležnom veterinaru ili veterinarskom inspektoru;
- 12) pomije i drugi otpad životinjskog porijekla ne smiju se koristiti za ishranu divljih svinja;
- 13) zabranjeno je prihranjivanje divljih svinja, ako tim prihranjivanjem postoji rizik od širenja virusa; osim prihranjivanja divljih svinja u kontrolisanim uslovima u svrhu sanitarnog odstrijela ili zadržavanja ciljne populacije uz aktivni nadzor i praćenje zdravstvenog stanja divljih svinja na hranilištima, po odobrenju lovnog inspektora;
- 14) prijavu nelegalnih odlagališta otpada u cilju hitne sanacije.

Član 6

Osim korisnika lovišta iz člana 5 ove naredbe svako lice koje pronade leš divlje svinje, uključujući i divlje svinje stradale u prometu i leševe svinja u stanju raspadanja, dužno je da prijavi lokaciju pronalaska divlje svinje Upravi ili najbližoj veterinarskoj organizaciji ili veterinarskoj inspekciji za šta mu pripada naknada, ako se leš divlje svinje nađe na prijavljenoj lokaciji.

Član 7

Visina naknade iz člana 6 ove naredbe određuje se programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja za tekuću godinu, koji donosi organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva.

b) Mjere na zaraženom (inficiranom području) radi suzbijanja i iskorjenjivanja AKS kod divljih svinja

Član 8

Na zaraženom (inficiranom) području, radi suzbijanja i iskorjenjivanja AKS kod divljih svinja sprovode se sljedeće mjere:

- 1) stavljanje lovišta pod službeni nadzor od strane službenog veterinara;
- 2) popisivanje brojnog stanja divljih svinja u lovištu i redovno ažuriranje podataka;

3) sprovođenje pasivnog i aktivnog nadzora, organizovanog od strane korisnika lovišta, uz obavezno vođenje evidencija i redovno izvještavanje nadležnog službenog veterinara i lovnog inspektora o rezultatima sprovedenih aktivnosti elektronskim putem, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva;

4) privremena zabrana pojedinačnog i grupnog lova svih lovnih vrsta divljači u trajanju od 60 dana od dana zvanične potvrde prvog slučaja AKS u lovištu, a ako analiza rizika ili rezultati dijagnostičkih ispitivanja, ukazuju na dalju nepovoljnu ili nepoznatu epizootiološku situaciju, privremena zabrana lova divljih svinja u lovištu se produžava u trajanju od narednih 30 dana;

5) izuzetno od tačke 4 ovog stava u periodu privremene zabrane lova divljač se može loviti samo u slučaju:

- sanitarnog odstrijela, i/ili
- odstrijela u dijagnostičke svrhe, i/ili
- kada od divljači nastupi neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi ili neposredna ugroženost imovine pravnih i fizičkih lica (u daljem tekstu: neposredna opasnost od divljači), u skladu sa propisima i aktima iz oblasti lovstva i veterinarstva, uz nadzor službenog veterinara i lovnog inspektora;

6) nakon isteka perioda privremene zabrane lova, odstrijel divljači vrši se uz poštovanje mjera utvrđenih planskim dokumentima - lovnim osnovama, kao i utvrđenim načinima lova (čekanjem i prikradanjem), i to isključivo upotrebom lovačkog oružja s užlijebljenim cijevima (lovačkim karabinom) minimalnog kalibra 7 mm, uz najveću dozvoljenu daljinu gađanja od 150 m ili upotrebom kugle iz lovačkog oružja sa glatkim cijevima i najvećom dozvoljenom daljinom gađanja od 40 metara;

7) obavezna je najava lova iz tačke 6 ovog stava, službenom veterinaru i lovnom inspektoru najmanje 48 sati prije početka lova, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera, u skladu sa aktima i propisima iz oblasti lovstva i veterinarstva i dostavljanje adekvatnih uzoraka svih odstrijeljenih jedinki, za laboratorijsko testiranje na bolest AKS, metodom molekularne dijagnostike (PCR);

8) zabrana učešća u lovu iz tačke 7 ovog stava koji se organizuje u periodu privremene zabrane lova u zaraženom području, osim za lica koja je odredila stručna služba datog lovišta;

9) obezbjeđivanje uslova za vršenje epizootiološkog nadzora i uzorkovanja za laboratorijsko ispitivanje kod uginulih divljih svinja i/ili njihovih dijelova (u daljem tekstu: leševi divljih svinja) ili odstrijeljenih divljih svinja;

10) zabrana korišćenja mesa divljih svinja za ishranu ljudi, odstrijeljenih u zaraženom (inficiranom) području, dok ne istekne period privremene zabrane lova, a nakon toga meso odstrijeljenih divljih svinja se može koristiti pod uslovom da je skladišteno u objektu za privremeno skladištenje odstreljene divljači, ukoliko isti postoji, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera i nakon sprovedenog dijagnostičkog ispitivanja na AKS i dobijanja negativnog rezultata.

11) ako se dobije pozitivan rezultat na AKS od i samo jedne jedinice divlje svinje iz tačke 10 ovog stava, trupovi i meso svih odstreljenih divljih svinja iz objekta za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači neškodljivo se uklanjaju i uništavaju;

12) zabrana unošenja u lovište mesa svinja i proizvoda od mesa svinja nepoznatog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi, odnosno ako ne potiču iz odobrenih objekata i ako nisu u originalnom pakovanju i/ili propisno deklarirani;

13) leševi divljih svinja, trupovi i organi divljih svinja odstrijeljenih u toku sanitarnog odstrijela, odstrijela u dijagnostičke svrhe i lova divljih svinja radi sprečavanja neposredne opasnosti od divljači u lovištu, neškodljivo se uništavaju zakopavanjem ili spaljivanjem na mjestu uginuća, a ukoliko to nije moguće, vrši se transport leševa upakovanih u nepropusne plastične vreće do najbližeg mjesta za zakopavanje koje je za to odredila stručna služba korisnika lovišta u koordinaciji sa organom nadležnim za gazdovanje šumama i jedinicom lokalne samouprave na

čijoj teritoriji je lovište, a koje mora biti izvan naseljene (urbane) zone, pod nadzorom nadležnog službenog veterinara i/ili lovnog inspektora;

14) nakon završetka neškodljivog uklanjanja, vrši se dezinfekcija mjesta zakopavanja leša i mjesta na kom je leš pronađen, na propisan način pod nadzorom službenog veterinara i/ili lovnog inspektora;

15) vozila koja se koriste za transport leševa ne smiju se koristiti za drugu svrhu, sve do propisno izvršenog pranja i dezinfekcije, odobrenim dezinfekcionim sredstvom u skladu sa uputstvom proizvođača i preporukama veterinara;

16) lica koja su uključena u aktivnosti u lovištu, a naročito u pronalaženje mrtvih odnosno odstrijeljenih divljih svinja, ili rukuju sa istim, dužni su da sprovede biosigurnosne mjere u lovištu uz nošenje zaštitne odjeće i obuće radi sprečavanja moguće kontaminacije vozila, opreme, zemljišta i drugo, a koja se nakon jednokratne upotrebe neškodljivo uništava spaljivanjem ili na drugi način;

17) zabrana prihranjivanja divljih svinja, a izuzetno, prihranjivanje divljih svinja se može dozvoliti na određenim lokacijama radi primame za realizaciju odstrijela, kao i radi zadržavanja ciljne populacije pod kontrolisanim uslovima u određenom dijelu lovišta;

18) zabrana transporta i prometa divljih svinja kao i odstrijeljenih divljih svinja i njihovih djelova van zaražene (inficirane) zone;

19) kontrola kretanja i aktivnosti lica i vozila u zaraženim (inficiranim) zonama, od strane stručne službe korisnika lovišta;

20) obavještanje lokalnog stanovništva o epizootiološkoj situaciji i pojavi AKS u lovištima, kao i obavezi korisnika lovišta u vezi preduzimanja biosigurnosnih mjera i lovnih aktivnosti u lovištu od strane stručne službe korisnika lovišta i drugih;

21) o sprovedenom nadzoru iz tačke 3 ovog stava radi kontrole zdravstvenog stanja divljih svinja, odnosno plana pojačanog pasivnog nadzora u cilju pronalaženja leševa uginulih divljih svinja, kao i sprovođenje drugih lovnih aktivnosti od strane i uz neposrednu kontrolu stručne službe korisnika lovišta, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva, vodi se posebna evidencija, i to:

- evidencija mora da sadrži podatke o izvršenoj pretrazi lovišta (pasivnom nadzoru) i o sprovedenim lovnim aktivnostima, učesnicima u pretrazi i lovnim aktivnostima, koji se dostavljaju redovno od strane lica koje je za to određeno, u vidu nedjeljnih izvještaja nadležnim veterinarskom i lovnom inspektoru, u papirnoj ili elektronskoj formi;
- u skladu sa dostavljenim podacima, odnosno izvještajima u odnosu na plan i sprovođenje pasivnog nadzora i drugih lovnih aktivnosti, veterinarski i lovni inspektor vrše kontrolu u zaraženom/inficiranom lovištu najmanje jedanput mjesečno, o čemu sačinjavaju zapisnik i nalažu potrebne mjere;

22) obavezno je prijavljivanje svake pronađene uginule divlje svinje iz tačke 21 ovog stava i obavještanja nadležne veterinarske ambulante u cilju vršenja uzorkovanja dostave uzoraka uginulih svinja na dijagnostičko ispitivanje na AKS i neškodljivog uklanjanja leša;

23) popis svih gazdinstava na kojima se drže svinje sa kategorijama domaćih svinja na gazdinstvima u inficiranoj zoni od strane nadležne veterinarske ambulante, uz redovno ažuriranje podataka o brojnom stanju svinja na gazdinstvu od strane držaoca i kontrola službenog veterinara;

24) držanje svih svinja na gazdinstvu u zatvorenim objektima koje moraju da budu izolovane od divljih svinja i ne smiju imati pristup bilo kakvom materijalu koji je mogao da bude u kontaktu sa divljim svinjama;

25) zabrana kretanja domaćih svinja na i sa gazdinstva, bez odobrenja službenog veterinara, uzimajući u obzir epizootiološku situaciju;

26) prijava veterinarskoj ambulanti od strane držaoca svake promjene zdravstvenog stanja, uključujući i pobačaj, kao i svako uginuće svinja svih kategorija na gazdinstvu, koja vrši

uzorkovanje i dostavu uzoraka u Specijalističku veterinarsku laboratoriju na dijagnostičko ispitivanje;

27) postavljanje dezinfekcionih barijera upotrebom odgovarajućih sredstava za dezinfekciju na ulazima i izlazima iz objekata i gazdinstva, a po potrebi i vršenje dezinfekcije i deratizacije;

28) primjena odgovarajućih higijenskih i biosigurnosnih mjera od strane osoba koje dolaze u kontakt sa divljim svinjama, kako bi se smanjio rizik od širenja virusa AKS;

29) zabrana unošenja na gazdinstvo organa ili tkiva divljih svinja, bilo da su odstrijeljene ili pronađene mrtve, kao i pribora ili opreme koji bi mogli biti kontaminirani virusom AKS;

30) usmrćivanje i klanje domaćih svinja na gazdinstvima niskog nivoa biosigurnosti, a na osnovu analize rizika i u skladu sa epizootiološkom situacijom u cilju sprečavanja širenja bolesti.

c) Mjere na području visokog rizika - (zaštitno područje intenzivnog lova) radi suzbijanja i iskorjenjivanja AKS kod divljih svinja

Član 9

Na području visokog rizika - (zaštitno područje intenzivnog lova), radi suzbijanja i iskorjenjivanja AKS kod divljih svinja sprovode se sljedeće mjere:

1) sprovođenje pasivnog i aktivnog nadzora, organizovanog od strane korisnika lovišta, uz obavezno vođenje evidencija i redovno izvještavanje nadležnog službenog veterinara i lovnog inspektora o rezultatima sprovedenih aktivnosti elektronskim putem, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva;

2) intenzivni lov divljih svinja u cilju smanjenja brojnosti jedinki divljih svinja (redukциони odstrijel), a naročito smanjenja brojnosti ženki divljih svinja (krmača) iz starosne kategorije zrelih jedinki;

3) organizacija lova divljih svinja i ostalih lovnih vrsta u lovištu, kroz grupni i pojedinačni lov, na način da se sistematski i kontinuirano organizuje, uspostavi i održava linija sprečavanja širenja AKS, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva, a izuzetno, u cilju sprečavanja pojave, širenja i suzbijanja zarazne bolesti AKS na nelovnim površinama u lovištu, odnosno površinama van lovišta, korisnik lovišta može da organizuje lov divlje svinje na ovim površinama, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti lovstva i veterinarstva;

4) obavezno uzimanje i dostavljanje uzoraka odstrijeljenih divljih svinja u nadležnu veterinarsku ambulantu posle lova, uz propisani obrazac, radi sprovođenja dijagnostičkih ispitivanja, u skladu sa aktima i propisima iz oblasti veterinarstva;

5) zabrana stavljanja u promet mesa odstrijeljene divlje svinje i/ili bilo kog njenog dijela uključujući i trofeje, koji se pregledaju u skladu sa planom dijagnostičkog ispitivanja, prije dobijanja rezultata na prisustvo virusa AKS i ispitivanja na trihinelu, a meso odstrijeljenih divljih svinja se može koristiti pod uslovom da je skladišteno u objektu za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači, ukoliko isti postoji, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera i nakon sprovedenog dijagnostičkog ispitivanja na AKS i dobijanja negativnog rezultata;

6) zabrana korišćenja mesa divljih svinja iz sanitarnog odstrijela za ishranu ljudi;

7) obezbjeđivanje neškodljivog uklanjanja leševa divljih svinja, uz strogu primjenu biosigurnosnih mjera, pod nadzorom i uz instrukcije nadležnog službenog veterinara, na mjestu koje je pogodno za tu svrhu, zakopavanjem ili spaljivanjem, i to:

- leševi se uništavaju na mjestu pronalaska ukoliko je moguće, ili se transportuju upakovani u nepropusne plastične vreće ili adekvatne posude do najbližeg mjesta za zakopavanje;
- mjesta za zakopavanje određuje stručna služba korisnika lovišta u koordinaciji sa organom nadležnim za gazdovanje šumama i jedinicom lokalne samouprave na čijoj teritoriji je lovište, a koje mora biti izvan naseljene (urbane) zone;

- 8) zabrana unošenja divljih svinja u lovište iz drugog lovišta, kao i iznošenje divljih svinja iz lovišta ili drugih izvora, osim iz opravdanih razloga, uz saglasnost ministarstva nadležnog za veterinarstvo i lovstvo;
- 9) zabrana unošenja u lovište mesa svinja i proizvoda od svinjskog mesa nepoznatog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi, odnosno ako ne potiču iz odobrenih objekata i ako nisu u originalnom pakovanju i/ili propisno deklarirani;
- 10) zabrana unošenja mesa, nejestivih djelova, proizvoda i nus proizvoda od divljih svinja odstrijeljenih u drugim lovištima;
- 11) zabrana iznošenja organa ili tkiva divlje svinje iz lovišta, sem uzoraka za laboratorijsko ispitivanje, bilo da je odstrijeljena ili pronađena mrtva, kao i pribora ili opreme koji bi mogao da bude kontaminiran virusom AKS, do dobijanja negativnih rezultata na AKS i bez odobrenja nadležnog lovnog inspektora i službenog veterinara;
- 12) zabrana prihrane divljih svinja u lovištima, osim u svrhu primamljivanja radi lova, uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnog za lovstvo;
- 13) zabrana unošenja i korišćenja u lovištu hraniva (voluminozna, kabasta i zrnasta hrana) i koncentrovanih smeša za ishranu divljih svinja, bez kontrolisanog porekla;
- 14) obavezno postavljanje dezinfekcionih barijera sa odgovarajućim sredstvima za čišćenje i dezinfekciju, i vršenje dezinfekcije odjeće, obuće, opreme i vozila i zemljišta, a po potrebi i vršenje dezinfekcije i deratizacije, u dijelu lovišta gdje se vrši prijem i rasijecanje divljači, na ulazu u objekat za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači;
- 15) kontrola sprovođenja propisanih biosigurnosnih mjera u lovištima i obavještanje nadležnih organa od strane stručne službe lovišta o uočenim opasnostima ili nepravilnostima;
- 16) kontrola kretanja i aktivnosti lica i vozila u djelovima lovišta u kojima se nalaze prirodna staništa divljih svinja od strane stručne službe lovišta;
- 17) obavještanje lokalnog stanovništva o epizootiološkoj situaciji pojavi AKS u lovištima, kao i obavezi korisnika lovišta u vezi preduzimanja biosigurnosnih mjera i lovnih aktivnosti u lovištu;
- 18) sprovođenje nadzora na gazdinstvima u skladu sa godišnjim programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i planom nadzora;
- 19) sprovođenje biosigurnosnih mjera na gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju svinje.

d) organizacija i sprovođenje nadzora i mjera

Član 10

Za organizaciju i sprovođenje: aktivnog i pasivnog nadzora; određenih lovnih aktivnosti u lovištu, a naročito lova divljih svinja, sanitarnog odstrijela, odstrijela u dijagnostičke svrhe i lova radi sprečavanja neposredne opasnosti od divljači; biosigurnosnih mjera; postupanje sa odstrijeljenom divljači, vođenje propisanih evidencija i izvještanje službenog veterinara i lovnog inspektora, koji obavještavaju Upravu, odgovorna je stručna služba korisnika lovišta.

Član 11

Epizootiološki nadzor (monitoring) na zaraženom (inficiranom) području, odnosno lovištu vrši se najmanje 12 mjeseci od poslednjeg pozitivnog slučaja AKS kod divljih svinja u lovištu.

Član 12

Mjere u zaraženom (inficiranom) području, odnosno lovištu, primjenjuju se u vremenskom periodu koji se utvrđuje na osnovu epizootioloških parametara u okviru kojih se mora uzeti u obzir i određeni broj negativnih uzoraka leševa divljih svinja u kontinuitetu.

Član 13

Mjere na području visokog rizika (zaštitno područje intenzivnog lova), osim mjera intenzivnog odstrijela divljih svinja, primjenjuju se u vremenskom periodu koji ne može biti kraći od 12 mjeseci, a ukidaju se na osnovu rezultata epizootioloških i dijagnostičkih ispitivanja.

Član 14

Ova naredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 04-312/24-1494/3
Podgorica, 4. marta 2024. godine

Ministar,
Vladimir Joković

Obrazloženje

Dana 15.01.2024. godine, Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, prijavljena je potvrda zarazne bolesti afrička kuga svinja kod divljih svinja od strane službenog veterinara, a kojeg je obavijestila veterinarska ambulanta "Nikšić", na osnovu izveštaja o izvršenom dijagnostičkom ispitivanju od strane Specijalističke veterinarske laboratorije broj 100 od 14.01.2024. godine.

Ovo je prvi put da je afrička kuga svinja dijagnostikovana u Crnoj Gori. Bolest je potvrđena u dva leša pronađenih uginulih divljih svinja u mjestu Crvenice, sekciji lovišta Bragotošt, na teritoriji opštine Nikšić i 500 metara od granice sa Bosnom i Hercegovinom.

Bez odlaganja preduzete su sve mjere u skladu sa zakonom i donijeto Rješenje o proglašenju inficiranog i visoko rizičnog područja kao i mjerama koje je neophodno preduzeti kako bi se spriječilo dalje širenje ove bolesti, a naročito pojava kod domaćih svinja.

Afrička kuga svinja (AKS) je virusno oboljenje domaćih i divljih svinja sa letalitetom do 100%. Od ovog virusa ne obolijevaju ljudi i druge vrste životinja, ali se radi o naročito opasnoj zaraznoj bolesti životinja, koja usled visokog procenta letaliteta i rigorznih uslova u prometu svinja i proizvoda od svinja uzrokuje velike ekonomske štete po privredu i svinjarstvo jedne zemlje. S obzirom na prirodu bolesti, kao i to da adekvatna vakcina i terapija ne postoje, AKS može ozbiljno uticati na produktivnost celokupnog sistema proizvodnje svinja. Ova bolest ne samo da ugrožava prehrambenu sigurnost države kada je u pitanju snabdjevenost tržišta svinjskim mesom, nego predstavlja i veliki izazov izvoru prihoda farmera i svih drugih učesnika u lancu proizvodnje, a kao rezultat ograničenja izvoza negativno utiče i na međunarodnu trgovinu.

Imajući u vidu gore izloženo, a u cilju sprječavanja širenja i suzbijanja virusa afričke kuge svinja od krucijalnog je značaja da ova naredba stupi na snagu bez odlaganja, narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, kako je i navedeno u članu 14 ove Naredbe.